

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Koroški Slovenci.

Kadar pišemo o naših bratih na Koroškem, vselej nas hoče obhajati nekaka otožnost, da vrli, na duhu in na telesu tako zdravi in krepki rod, kateri od starodavnih časov biva v prelepih dolinah, po zelenem bribovji krasne koroške dežele, da ta najzahodnejši del slovenskega in vsega slovanskega naroda v starodavnosti najbolj vzbujen med Slovenci, — mora zdihovati pod največjim pritiskom in silo neusmiljene tujčeve pete, tako da se najmenj čuje o njem. A vselej nas zopet tolaži videti, da vendar pogumno branijo koroški Slovenci svojo narodnost, da si vsaj ohranijo ona tla, katera jim dozdej še nij preplavilo tujstvo.

Odkar so divje čete Frankov in Bavarcev prihrumele nad koroške Slovence, ter jih okovale v verige nemško-fevdalne sužnjosti, je postala Koroška nemška doména in samo v koči bornega kmeta so še odmevali mili glasovi našega jezika. Vse severno Koroško je bilo v teku stoletij ponemčeno in slovenski narod nazaj potisnjen do Drave in še čez Dravo. Že so si Nemci domisljevali, da v malo letih bode slovenski jezik na Koroškem izginol in od Karavank do Velikega Zvona se šopirila sama nemščina.

L. 1848 pa je vzbujalo tudi koroške Slovence in seme, katero je menda prvi rajni Slomšek, kod vodja semenišča v Celovci, zasejal med mlade duhovnike, je začelo tleti, poganjati korenine in oživelo se je že skoro zamrlo slovansko pleme na Koroškem. In prišel je čas, v katerem se je iz staroslavne Gorotana širila slovenska omika in vednost po vsem Slovenskem. Zbralo se je v Celovci malo število delavnih in neustrašnih rodoljubov in česar si tačas nij upala

Ljubljana storiti, učinil je um in pogum koroških rodoljubov, vrli naš Andrej Einspieler je izdaval politični časopis „Slovenec“, prednik „Slov. Naroda“; neumerljivi A. Janežič pa je zbiral vse slovenske pisatelje v „Bčeli“, v „Glasniku“, v „Cvetji“ itd. ter tako ustvariti pomagal slovensko beletristiko.

Ti listi so sicer vsled neugodnih okoliščin morali prestat, a kakor ptiči fénisi so se rodili drugi na njih mesto, in je stopil tudi narodni zavod, kateremu enacega ne najdemo lahko pri katerem koli drugemu narodu — društvo sv. Mohorja. Tudi v gmotnem oziru se koroški Slovenci smejo vsem drugim celó v izgled postaviti. Da si otresejo silo tujega kapitala, začeli so si ustanavljati svoje lastne denarne zavode in posojilnice v Ziljski dolini in pri sv. Jakobu že uspešno delati.

In kako se vede koroški deželni zbor nasproti tem izjavam svojih slovenskih prebivalcev? Vso zagrizjenost, vse divje sovraštvo vsega, kar po slovenskem diši, nahajamo tudi pri večini koroških deželnih poslancev, skoro še hujše, kakor pri graških Slovenci pa imajo po neugodnem volilnem redu in po nepopolnem pritisku nasprotnikov pri volitvah samo enega zastopnika And. Einspielerja. Pa da si sam v zboru, se vendar nikoli nij dal preplašiti, da ne bi povzdigoval svoj glas za narodne pravice svojih rojakov.

Pred nami leže stenografični zapisniki koroškega deželnega zbora lanskega leta in ne vemo, da-li bi bolj občudovali pogum edinega slovenskega zastopnika ali surovost, zlobnost in brezobzirnost nemške večine koroškega zbora proti najskromnejšim željam Slovencev.

Že v 1. seji je g. Einspieler terjal, da bi se naj stenografični zapisniki tudi v slovenskem jeziku objavljali in dokazal, da bi se to moralo storiti po naravnem in pozitivnem pravu. Na ta predlog nikdo nij odgovarjal, pa ga tudi nikdo nij podpiral. Koliko je večini koroškega zbora za naravno in pozitivno pravo, pa je dokazal v burnih sejah 27. in 28. novembra.

Šlo je za pripravljanje učil za ljudske šole in za odtrganje dveh slovenskih občin od večih nemških, s katerimi ste proti svoji volji združeni. Zarad učil je g. Einspieler predložil, naj se pri njenem nakupu gleda, da se slovenskim in nemško-slovenskim šolam dadó slovenska ali nemško-slovenska učila. S tem pravičnim predlogom je vplamtil vso nemškutarsko strast, kar je je nakopičene v koroškem deželnem zboru; vitez Rainer pa se zove mož, kateri si je stavil nečastno nalogu, ves svoj žolč razlivati na svoje slovenske sodeželane. Vse narodno gibanje mu je samo agitacija nekaterih duhovnikov; še celó vlada temu možu premalo nemškutari in ona po „tako zvani ravnopravnosti narodov“ je zakrivila, da se je na Koroškem začel ta razpor.

Še hujši je kričal Nemec Rainer v 12. seji 28. novembra, ko je on referiral o prošnjah slovenskih občin Globasnice in Kamnice, kateri se hočete ločiti od občine doberlaveške in v prošnjah občine sv. Daniel-Strojna za ločitev od prevalške občine. Zastopi dose-danjih občin so nemškutarski, zato žele slovenske občine biti za se, ter imeti svoje zastope. Gotovo opravičena želja.

Samo g. viteškemu Rainerju in njegovim pajdašem v koroškem zboru je to samo — klerikalno hujskanje!

Gnjusi se nam še dalje govoriti o tem

Listek.

Ivan Erazem Tatenbah.

Izvirni historični roman iz slovenske zgodovine.
(7. nadaljevanje.)

„Škoda velika, da bode taka rožica tu v divjini ocvela“, pravi dolgi suhi Rudolf, poželjive poglede na Marijanico metaje.

„Prav govoriš“ — reče grof. — „Semkaj malokedaj pridemo. Presadimo jo. Kaj praviš Baltazar, kam?“

Ribelj se v stran obrne, kakor ne bi čul. Tatenbah, ki je sicer imel dober spomin, in je vse svoje gospodarske razmere na tanko spregledal, domisli se, da na svojem gradu Podčetrtku nema oskrbnika.

„Ti stari, Gornik, ker imaš lepo hčer, in ker si zanesljiv — preseliš se iz teh drč na moj grad Potčetrtek. Tam se ti bode bolje godilo.“ — K deklici obrnen pa pravi: „Da se vidimo, srce.“

Družba odide.

V svoji radovednosti zalotena in osramotena deklica se razjoka. Da, plakaj dekle, ne znaš — kaj si storila!

Sedmo poglavje.

Kaj mi mar je domovina,
Kaj mi slava mar in čast?
Ti si moja domovina
Ti si moja sladka last!

Boris Mirán.

Nad trgov Konjice se dviga mali grič. Tam so še denašnji dan razvaline konjiškega grada, ki je bil ob času naše povesti eno glavnih posestev Tatenbahovih.

V Konjicah je gospodoval Tatenbahov oskrbnik Simon Juda Stupan. Tu je tudi najrajše bivala grofica. Z okna ene najlepših sob Konjiškega grada je po cesti, katera se vije črez griče med Konjicami in Slovensko Bistrico, pričakovala pogledovalo oko mlade gospe domačice.

Ana Terezija grofinja Tatenbahova, rojena grofinja Forgač, je bila blaga mehka ženska duša, kakor jih bog malo na ta svet posadi — da v svojem srcu svoj svet stvarjajoče, hrepene ne najdejo v istini tega, česar iščejo, da kakor nežne rože med osatom venejo.

S Tatenbahom se nij omožila ona tolikanj iz ljubezni in iz svoje volje, temuč so jo omožili njeni starši in sorodniki. Oni, slavni ogerski magnati, pripovedovali so jej, kaka čast in sreča je zanjo, da jo snubi Tatenbah, najbogatejši in najveljavnejši plemenitaš štajerske dežele. In ona, sveta ne poznajoč, niti ne poznajoč lastnega srca, vajena pokoriti se volji izkušenejših sorodnikov, udala se je brez ugovora. In kaj, ter kako bi bila tudi ugovarjala?

On, ki jo je snubil, Erazem Tatenbah, bil je lep mlad junak, kakor si ga izmislil fantazija mlade deklice, on se jej je bližal

možu, kateri vsa svoja posestva na Slovenskem ima, tedaj se redi od slovenskih tal in slovenskega dela, svojo hvaležnost Slovincem pa s tem kaže, da jim hoče zatrei najdražjo svetinjo, njihovo narodnost. Obrnimo se raji do naših vrlih bratov na Koroškem; naj tudi zanaprej tako napredujejo, kakor dozda, da bodo postali nam Slovincem, vsem Slovanom — krepka bran proti navalu tujstva.

Politični razgled.

Notranje dežele.

O **Slovincih** prinaša graška „Tagespost“ 10. jan. iz Ljubljane uvodni članek pod naslovom „ein faules compromiss“, v katerem nek ustavak solze toči, da so se zdaj „staro“ in „mlado“ Slovinci zedinili in da iz razpora nij bilo nobene žetve za nemške ustavoverce. Mož misli, da nas Slovence veže „sovrašstvo do Nemcev“, pa nasvetuje, naj se okolo onega moža, ki je iz našega taborja v adresni aféri izstopil, zbere nova stranka mladostovenska. Mi bi bili prav veseli, če se iz nemškutarske stranke izlušči en del ven in novo pa slovensko stranko naredi; v narodni stranki pa nij elementov, kateri bi po Herbst-ovem receptu volitve „reformirali“ proti Slovanom ali pa na pikelhavbo škilili. — Na koncu članka dopisnik obeta, da bode povedal, kako naj se „liberalna (?) stranka na Kranjskem zadrži navzoči sklenenemu kompromisu med staro- in mlado-Slovinci.“

Vnanje države.

V **pruski** zbornici je 9. jan. eden poslancev interpeliral vlado, zakaj je neke novine konfiscirala, ki so papeževo alokucijo ponatisnile. Minister nauka je več osnov o postavah izročil, ki imajo urediti razmere državnih oblasti proti cerkvi. Rekel je, da se mora država ustaviti najnovejšim pretenzijam, ki jih dela Rim. — Novi ministerski predsednik Roon pak je predstavil se in rekel, da je pošten mož, da se bode ustave držal in da bode z Bismarkom skupaj delal.

Španjolska vlada napenja vse žile, da bi zadušila upor karlistov ter ustajo na otoku Kuba. Ministerski svet je v zadnji seji sklenol, da se nabere poleg redne vojske tudi krdelo prostovolcev, ter je imenovalo generala Moriones, kateri se je že poprej v boju zoper ustajnike izkazal, vrhovnega poveljnika v Byseaji in Navarri. V teh hribovitih deželah so se uporne čete najbolj ukoreninile, posebno na planem zunaj mest, kjer ropajo ter železnice podirajo, tako da uradniki španjske severne železnice že več nočejo službe opravljati. Upor podpihovanja posebno fanatični duhovni, a tudi znani maršal Serrano je vlado v teh krajih hudo kompromitiral s premirjem, katerega je na svojo

roko napravil z vodji-upornikov; premirje to je bilo tako, da se sploh misli, ka je hotel žnjim kralju škodovati, ter si prijateljstvo duhovščine za prihodnje slučaje, ko je še porabiti upa, pridobiti. Toda karlisti bi še vladili ne bili nevarni, ker imajo upljiv le v severnih, hribovitih pokrajinah, v ravnini so pa takoj tepeni, ali sedaj so našli mogočne zaveznike v tako imenovane narodnej ligi, kakatera obstoji iz vseh španjskih starokopitnežev in aristokratov. Tem so preuredbe ministerstva trn v peti, posebno jih peče odprava sužnosti na otoku Porto Rico. Začeli so že nabirati adrese zoper vlado ter podpirati upor. Poleg vsega tega pa še upor na Kubi požira silno veliko denarja in vojakov. Ministerstvo Zorilla bije pač pošten boj, ali pokoriti se mora za vse grehe in zamude, ki so jih napravile prejšnje vlade. Godi se mu, kakor vsem tistim, ki že prepozno pridejo na krmilo vlade in si zastoj prizadevajo, ohraniti poškodovano državno ladijo na površji, za svoje delovanje pa še nehvaležnost žanjejo.

Dopisi.

Iz Ptujja 9. jan. [Izv. dop.] (Kako napredujemo v slovenskem uradovanju?) — Županstvo nekaterih krajnih občin v ptujskem okraji vložila so predlanjskem podkrepilne prošnje političnemu, sodniškemu in dačnemu uradu zahtevajoča, da se jim primerno državnim osnovnim zakonom pošiljajo slovenski dopisi. Silen hrup in ropot je porodil ta pravičen poskus med dotičniki. Vendar obečano je bilo občinskim županom, da bode se po mogočnosti in sposobnosti ozirjemal na naš jezik. Zgodilo se je jako malo, in dnešnji dan se vzpet skoro vse vrte in mota po nekdanjem motovilu, vsi dopisi nam se dajejo v nemščini, da si državni in deželni zakonik izhaja v slovenščini. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo ptujsko nas je ravno kar počastilo z nemškim rešilom na slovensko vlogo; zakaj neki so uradniki prisegali na državne zakone, če je smejo samovoljno kršiti? Posmehujo nam se nemškutarski uradniki, vsaj norce z nami zganjajo zato, kajti smo mehkužniki, ki vse nespretnosti dragovoljno sprejemljemo in se premedlo ustavljamo v nebo kričečim krivicam, katere se menda v nijeni pravni državi ne pripečajo narodom. Dokler se hodimo klanjat nemškutarskim in nemškim kapičnjakom na slovenskem, ne razumevam samo seljaka, nego največ odličnejše vrste Slovence, kateri nam po svoji mlačnosti najhujšo kvar delajo, nemšku-

tarstvo resno in dejanski širijo ter podpirajo, dotle je vse naše pisanje brez priličnega uspeha, dotle se splavavamo po svetočem lenu, dotle našo narodno ladjo vlačimo po produ in kamenji. Prigodkom vršečim se na Poznanjskem vsled novih ukazov Bismarkovih, kateri velevalo gimnazijski mladini poljski propovedi govoriti in krščanski nauk učiti v nemščini, čudimo se, vsaj strmimo osupnjeni na bezsramnimi krivičnostmi, katere kljubujejo vsaki pravičnosti ter bezobzirno žale narode. Toda pojdite v Maribor, Celje, Ptuj itd., na kaj pa ondi naletite? Oj mi strašno tepena nebožeta! Poljaci na Poznanjskem se dičijo vrednimi narodnimi dostojniki cerkvenimi, kateri junaški v bran stopajo za pravice svojega naroda tudi proti popečiteljstvu, Poljaci imajo svoje značajne in rodoljubne Ledohovske, a mi uborni Slovenci? Idi v Sambotelj, Maribor, Ljubljano, Trst, Gorico iskat vladiskih braniteljev naše pravične stvari, in najdeš, ka nekateri crkveni načelniki celo podjedajo in ovirajo našinstvo ter okužujejo podredništvo, katero zmočeno po raznih spletkah pozabiva svojo častno nalogo, vsled katere je dolžno po svojih znanostih in zvednostih koristiti na rodu, odbijati pogibeli, — pozabiva lepoto svojega jezika, ter pada v nemarnost. To je ona grozovita rak-rana, katera morilno razjeda srce mile nam matere Slovenije, in ravno zbog tega toliko goreče in silno bijemo po takih nam pogubnih in raznravnih življih. Vsakega istinsko narodnega časnika neopustljiva dolžnost bi morala biti večkrat šibati nemškutarsko zlohotnost; v nemškutarska gnezda in sršenjake treba je dotle pehati, dokler se ne razdero in ne pokončajo, a sposobnike razgrevati na narodno delavnost. Ako sedaj ne uradujemo slovenski, ko smo zakonito na to opravičeni, kda pa potem bomo? Kanimo li do česa dognati, moramo se in sicer dejansko lotiti narodnega posla, in če nas bliže se strahovite zgodovinske prikazni zasačijo v sedanji polovičnosti, ter nas sramotno porabe za svoje onuče; le izredni napor, iskrena odločnost in dejansko narodnjaštvo nam obeta rešitev. Proč tore z mlačnostjo in v roke naši pisek, kajti na skorem bo treba pokazati dovršena dela.

Iz Novograjskega okraja v Istri, 8. jan. [Izv. dop.] Naš okraj, neimajoč nijedne trgovine ali obrtnije, tudi ne zdanih šum, še manj rudokopov, ali drugih ze-

ljubeznjiv, on je moral dober človek biti, srca ljubezni polnega in ljubezni potrebnega.

In za res je tako bilo prva leta. Srečno je živela z njim, srečna, — akoravno morda se nijso spolnile vse njene nevestinske lepe sanje.

Ali zdaj, zadnji čas, postajalo je drugače. On se je spremenil. Malo je doma, malo se peča za njo. Njegove nekdanje ljubeznjivosti nij več, in — čudno razmišljen in zamišljen se jej zdi, kadar je doma in sam. Večkrat je že doživela, da jo je osorno od sebe odbil. Na svoja vprašanja nij lepih odgovorov dobivala, za to si vpraševati nij upala. Vendar ga je ljubila. In ostro je žensko oko, ako gleda z ljubečim srcem. Slutila je ona mnogo, vedela za gotovo nij ničesa. To boli. Slutila je, da njenega moža čestilakomost goni iz navadnih prejšnjih kolovoznic življenja, slutilo je morda njeno srce, da vsled tega — in bog večni vedi zakaj še — gine njegova ljubezen do nje.

To je peklo jo v srce, globoko v dušo, in se je izobraževalo na njenem še vedno krasnem obrazu, katerega lice je bilo vidno obledelo in upadalo. Opazovali so to drugi ljudje, opazila je to v zlatom-okvirjenih zrcalih svojih sob ona sama, — le on, on tega nij nikdar opazil. (Dalje prih.)

Vremenska opazovanja.

Letošnja zima je jako čudna v meteorologičnem oziru; mraza dozda nij bilo skoraj nič, nasproti smo videli nekatere pomladanske cvetice, celo drevesa v cvetji in frišne zrele jagode. To se mora vsakemu čudno zdeti, ki je že nekoliko hudih zim doživel, ko je bilo že meseca decembra ali še prej vse polno snega in ledu, mraz pa tolik, da je vse škripalo. Še pred štirimi leti je zapadel že 17. oktobra debel sneg, tako, da je hrastom in sadnemu drevju, ki je še listje

imelo, naredil mnogo škode. Ravno tako je bilo naslednje leto 1869. Tudi lani smo imeli velik mraz, dostikrat do 18 stopinj, kar je za naše kraje, ki primerom že zadosti proti jugu leže, zelo veliko; letos je pa tako do zdaj bilo gorko. Te spremembe za naše kraje delajo posebno vetrovi, ki, akoravno so spremenljivi, vendar eno leto radi bolj iz ene strani vlečejo. Če prevaguje burja, donáša nam mraz iz velikih, kontinentalnih planjav severne Azije in vzhodne Evrope, tedaj se zrak pri nas zelo ohladi. Ako pa vleče veter bolj od juga, pride do nas toplejši, razgreti zrak od povratnika, kamor po zimi solnčni žarki ravno navpik padejo, ter tako veliko toploto narejajo. Zakaj to nij zmiraj enako, to še nij dovolj razjasneno, ker se vreme stoprv od najnovejših časov sem vednostno opazuje. Tu podajemo svojim čitateljem kratek pregled, kakošne so bile nekatere zime prejšnjih časov.

meljskih pridelkov toliko, da bi se smel uvrstiti med one srečne pokrajine, v katerih prebivalec more celo leto na domačih tleh sad svojega truda uživati, primoran je svoje moštvo leto na leto pošiljati v tuje dežele, da si tam v potu svojega obraza služi novcev za preživljenje svojih družinic. Da bi pa pri tem, ker smo ubogi, vendar naš deželni zbor kaj skrbel za nas in nam najmanj korist napraviti hotel! Koliko let namreč že prosimo, da bi se colna meja (frankažija) prenesla kake dve milj višje, notri do kranjske meje. Res da bi to prenašanje meje nekaj stalo, pa, kadar bi bilo dovršeno, bi se meja skoraj ložej nadzorovala, kakor stara meja, katera gre po skalnatem in zaraščenem hribovju. Pač je žalostno, da moramo toliko, in še več, kot drugi Istri pripadajoči okraji v provincijalno denarnico plačevati. Od vina smo do sedaj plačevali 50 %, a z novim letom moramo zopet 20 % odrajtovati, tako, da znese naša dacija za 40 bok. vina 2 gl. 66 kr.! Duhovne, učitelje, občinske uradnike in služabnike, in skoro vse drugo si moramo sami plačevati, in pri vsem tem še take svote v Poreč pošiljati, od katerih nam najmanjše koristi ne dohaja, in še za račune ne vemo, ker nam nečejo slovenske izpiske deželnih sej pošiljati, italijanskih pa ne moremo in nčemo zastopiti. Pri morji se delajo pōrti, po mestih italijanske šole, in vse to za naše žulje. To je žalosten stan našega okraja. Zadnje dni nam je po nekih vaseh voda veliko škodo naredila, kakor p. v Novokračinah, kjer je ljudi skoro zatrla, — videli bomo, kak pripoboljšek prejmo poškodovane vasi. — V Jelšanah je zvonik strela podrla, Istra bo že pomagala drugega narediti. — To je avtonomija!!

Denes ob 3. uri popoldne smo imeli tukaj precej hud, kacih 10 minut trajajoč potres, kateri se je od severa proti jugu izgubil.

Iz Pešte, 9. jan. [Izvir. dop.] Nikjer nij navada neslanega voščanja na dan novega leta tako v navadi, kakor pri nas. Med neslanimi voščili so naj neslanejša oficijelna voščila. Po celem lestvi od naj zadnjega uradnega podvornika pa gori do ministerskega predsednika, si vse hoté in ne hoté, prisiljeno in ne prisiljeno k novemu letu srečo vošči. Tudi korifeje deakove stranke so šle svojemu mojstru svoja voščila na srce pokladati. Njih govornik je bil Perzcel. Deakov odgovor

na Perzcelova voščila je sedaj, ko nij nič važnejšega na političnem dnevnem redu, pravi oblizek za naše časopise. Vsi po redu so o njem pisali, pa nobeden njih nij v njem kaj tolažilnega našel. Deak toži, da je ostarel in oslabil, ter prosi podpore svojih mlajših pristašev. Čuteč, da mu stranka razpada, opominja k slogi, ter žalostnim srcem konstatuje, da so sile magjarskega naroda prešlebe za izvedenje vsega onega, kar bi se magjarizmu v prid in prospeh izvesti moralo! Ogerska krona, in kar pod njo spada, postala je tedaj za Magjare breme, ki ga na svojih plečih dalje časa ne bodo več nositi mogli. Ta Deakov izrek je velike zgodovinske važnosti. Če pomislimo, da imajo ravno Magjari naj manj uzrokov tožiti se, ker jih naša cela monarhija podpira, je Deakova izpoved znamenje, da so v svojih prizadevanjih naj višji klin, od katerega naprej se mekniti več ne morejo, že dosegli. Deakov odgovor je bil brz ko ne zadnje tožno zapopevanje starca laboda.

Jutri se bode zopet naš državni zbor sesel. Njegovo naj glavnejše delovanje bode ustanovljenje proračuna za leto 1873, in to bode zahtevalo gotovo sednice celih dveh mesecev. Finaneministra Krkapolya čaka zopet trda parlamentarna borba. Opozicija mu ne bode pri nobeni stavki proračuna pardona dala. Kakor se čuje, bo tudi Lonyayjeva frakcija deakove stranke vladi opozicijo delala.

Majtheny še zmirom nij v Novisad odšel, in Pelagič je tudi še zmirom v Vinkovcih pod ključem in pod stražom. Vlada cinca nesigurno sem ter tje. In ravno to cincanje je znamenje njezine slaboče, ki jej ne da do nobenega odločnega sklepa priti.

Domače stvari.

— (Upravni odbor „Narodne tiskarne“) je imel v četrtek, 9. januarja t. l. svojo drugo redno sejo, katero je vodil podpredsednik g. dr. K. Ahačič. Nazoči so bili ljubljanski odborniki: gg. Grasselli, Gutman, dr. Vošnjak, dr. Zarnik, izmed zunajni: gg. dr. Dominkuš, Pajk, Rapoc, Tanšič, Trstenjak. Pismo g. dr. Razlag-a, v katerem se odpoveduje odborništvu in predsedništvu, se je na znanje vzelo. Iz poročila tajnika dr. Vošnjaka povzamemo, da so se v poslednjih treh mesecih izvrševali sklepi v 1. seji upravnega odbora

in po obnem zboru storjeni, kolikor se je dalo. „Slov. Narod“ se je s 1. januarjem t. l. začel kot dnevnik izdavat in tajnik konstatuje, da je število naročnikov jako narastlo v jasni dokaz, kako željno so vsi Slovenci dnevnika pričakovali in kako so pripravljeni, ga tudi materialno podpirati. Omenja dalje zaprek, s katerimi se ima list boriti zaradi birokratiškega obnašanja c. k. ljubljanskega poštnega opravnika, tako da je treba bilo, se do ministerstva pritožiti. — Potem poroča g. P. Grasselli o denarnem stanju društva in o delovanju ljubljanske tiskarne. Oddanih je 470 delnic, 255 je popolnem vplačanih, 171 deloma, 44 podpiscev dozdej še nič nij vplačalo; sploh je 36,970 gld. vplačanih. Upravni odbor sklence, še enkrat vse zaostale delničarje opominjati, naj uplačajo do 1. februarja. Sicer pa bo upravni odbor se potrudil, da se ko najbrže vse delnice oddadó, ker je za uspešno delovanje obeh tiskarnic treba celega kapitala 50,000 gld. Delnice se bodo še tekom tega meseca delničarjem razpošiljale, kakor hitro bo društvo protokolirano. Prvi kupon se izplača 1. maja t. l. po §. 28. dr. pravil; znesek odloči upravni odbor v prihodnji seji. Ljubljanska tiskarna ima zdaj vse stroje, razun družega stroja za brzotisk; parni stroj se pa nij dal postaviti zaradi tehničnih ovir. Upravni odbor sklence, s postavljenjem parnega stroja tako dolgo čakati, da bo tiskarna svojo lastno hišo imela. Naročila zmirom dohajajo in je za svoje sedanje moči tiskarna ne samo preskerbljena, ampak preobložena, odkar se „Slov. Narod“ vsaki dan tiska. — G. Pajk, kot vodja mariborske tiskarne poroča, da se tudi tam naročila zmirom množijo; tiskajo se zdaj v mariborski tiskarni trije slovenski časopisi: „Slov. Gospodar“, „Zora“ z „Vestnikom“ in „Slovenski učitelj“. Število naročnikov „Zore“ se je to leto zopet pomnožilo. — Volitev predsednika se, ker g. dr. Dominkuš, kateri je bil enoglasno izvoljen, zaradi svojih mnogih opravil nij mogel prevzeti tega mesta, odloži do prihodnjega občnega zbora v soglasji s §. 21. dr. pravil.

— (V ljubljanski bolnišnici) je na kirurški oddelku koncem leta 1871 ostalo bolnikov za daljše ozdravljanje 74 moških, 65 ženskih, skupaj 139. Leta 1872 jih je prišlo 514 m., 285 ž., skupaj 799. Bolnikov leta 1872 je bilo torej skupaj 938. Med temi je bilo izpuščenih ozdravljenih 629,

Leta 763 je bila sila dolga in mrzla zima, tako, da je po verjetnih virih celo jadransko morje do 100 mornarskih milj na dolgo, zamrznilo, kar se nij zgodilo pozneje nikoli več, akoravno so na obrežji še v teku tega stoletja hude zime bile.

Leta 800 je zopet bila sila huda zima, da je led po ribnjakih 3 čevlje debel bil. Vsled tega so skoraj vse ribe poginile.

Leta 824 se je začel mraz že 19. sept., ter je trajal z vso ostroščjo do srede aprila.

Leta 962 je že v novembru palo toliko snega, da ljudje nijso mogli iz hiš. Strehe je polomil, tudi drevje je silno trpelo. Spomladi je bila velika povodenj.

Leta 975 zopet dolga in huda zima. Sredi maja je zopet sneg zapal.

Leta 1061 je bil od 4. januarja do 20. marca silen mraz, tako da je veliko potnikov na cesti zamrznilo.

Leta 1522 je bila topla zima, da so februarja vijolice cvetele.

Leta 1524 je bil 25. maja tak mraz, da so ribnjaki zamrznil; po vodah je plaval led v ploščah.

Leta 1539. 30. novembra je palo sila veliko snega, ki je mnogo ljudij in živali pokopal. 6. dec. je sneg naenkrat skopnil; nastala je velika povodenj.

Leto 1543 je znamenito zaradi velicega snega in hudega mraza. 24. sept. je bila velika povodenj.

Leta 1551 je bila zelo mehka ter mokra zima. Ravno tako tudi leta 1561; še februarja so bili travniki zeleni ter vijolice cvetele. Marca pa so nastopili mrazovi, ki so veliko škode napravili. 1563. leta je deževalo od božiča do februarja, skoraj celo zimo, ravno tako leta 1569 nij bilo skoraj nič mraza, bile so pa velike povodnje.

Leta 1581 je palo že 29. novembra ve-

liko snega. V februarju velika povodenj. 1586 je bila huda zima, marca je palo veliko snega, še hujša zima pa je bila leta 1587, ki je trpela celo do konca aprila. — 1615 je bila zima huda, še hujši pa leta 1652, silni mraz je trajal tje do sušca; obe leti je sledilo potem jako vroče poletje. — 1663 je bila huda zima do 21. marca, veliko ljudi je zamrznilo. — Posebno mrzle zime so bile v letih 1709, 1788, 1795 in 1799. Mehka zima pa leta 1793.

V sedanjem stoletju so bile posebno hude zime v letih 1802, 1823, 1838, 1848 in 1858, pa tudi leta 1868, kakor smo že v začetku omenili. Veliko snega v ljubljanskej okolici je bilo tudi leta 1864—65. Še aprila je bil čez čevlj debel in tako zamrznjen, da se je lahko povsod po njem hodilo. Gorko zime pa so bile leta 1822, katere se še sedaj zelo stari ljudje spominjajo, pa tudi leta 1863, 67 in 71.

M—c.

zboljšanih 76, neozdravljenih 76. V druge bolnišnice so jih prenesli 35. Umerlo jih je 36 m., 14 ž., skupaj 50. Ostane jih torej koncem leta 1872 za daljše ozdravljanje 53 m., 28 ž., skupaj 81. — Operacij je bilo skupaj 216 in sicer 75 velikih, 140 manjših.

— (Iz Kamnika) se nam piše: K volitvi čitalničnega odbora je še dostaviti, da so se trije izvoljenci, namreč gg. Murnik, Janežič in Mejač odborništvo odpovedali, in da so na njihova mesta stopili gg. Gradišnik, Vivoda in Klander.

— (Mrtvo dete namesto repe.) V Trzinu, v kamniškem okraji je zadnje dni meseca decembra 24 let stara lepa deklica svojega nezakonskega otroka zadušila in v neke jami sredi njive, v katerej je bila popred repa zakopana, skrila, da bi ga bila zatajila.

— (Prof. dr. Maurer) v Celji **nij** prestopil k protestantizmu, kakor je poročala „N. fr. Pr.“, piše se nam 10. jan. iz Celja, in dopisnik dostavi, da je dr. Maurer že storil potrebne korake, da se ova novica prekliče.

Poziv.

P. T. gospodi pevci čitalničnega pevskega zbora se vabijo k pevski skušnji za Vodnikovo besedo vtorek 14. t. m. ob 8 uri zvečer. Pevski odbor.

Slovensko gledališče v Ljubljani.

V ponedeljek 13. januarja 1873.

Zapravljivec.

Čarobni igrokaz s petjem v 3 dejanjih, po F. Raimund-u poslovenil J. Ogrinec, godba od J. Müller-ja.

Osobe:

Prvo dejanje:

Vila Keristana	—	gosp. Podkrajškova.
Azur, njen služni duh	—	gosp. J. Noll.
Julij Blodvelj, bogat plemenitaš	—	—
Volk, njegov tajnik	—	gosp. Šmid.
Voltej, njegov strežaj	—	gosp. Kocelj.
Roza, hišnja	—	gosp. P. Kajzel.
Vitez Dumont,	—	gospa Odijeva.
Gospod Krasen,	—	gosp. Juvančič.
Gospod Klopeč,	—	gosp. Iv. Trdina.
Gospod Vivod,	—	gosp. Eržen.
Stanko,) stavbarja	—	gosp. Alt.
Gugelj,)	—	gosp. Šturm.
	—	gosp. Trnovec.

Drugo dejanje:

Skrivni svetovalec Modrin	—	gosp. Sos.
Amalija, njegova hči	—	gosp. Jamnikova.
Baron Svitelj,	—	gosp. Miheljač.
Stara baba	—	gosp. Pardubska.
Juvelir	—	gosp. S. Paternoster.

Tretje dejanje:

Vrtnar	—	gosp. Gorenec.
Anka,	—	g. Valenta-Brusova.
Janko,	—	m. Feigel.
Mihec,	—	m. Kolnikova I.
Finko,	—	m. Kolnikova II.
Milko,	—	m. Kolnik.
Sluge,	—	—
Geniji,	—	—

Več prijateljev Blodveljevih. Posli. Lovci. Točaj. Dva brodnika. Gostje. Sluge. Sosedje. Kmetje.

Tuji.

11. januarja.

Pri **Elefantu**: Graf Gall iz Dravberga. — Simon iz Sangerberga. — Nüman iz Opave. — Berkovič iz Trsta. — Schrab iz Dunaja. — Katarina Vogel iz Siseka.

Pri **Maliču**: Ahčin iz Zagreba. — Ambrožič iz Spodnjih Laz. — Urbančič iz Thurna.

Listnica uredništva. Vsem gospodom, ki so nas dozdaj z dopisi in pošiljanjem manjših novic podpirali, izrekamo srčno hvalo s prošnjo tudi dalje ostati „Slov. Nar.“ duševni podporniki. Dopisi, katerih v tem listu nismo mogli uvrstiti pridejo v prih. številko.

Dunajska borska 11. januarja.

(Telegrafsko poročilo „Slov. Naroda“.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld. 55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 „ 85 „
1860 drž. posojilo	102 „ 25 „
London	108 „ 85 „
Kreditne akcije	324 „ 50 „
Akcije narodne banke	980 „ — „
Napol.	8 „ 67 „
C. k. cekini	— „ — „
Srebro	106 „ 65 „

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Dva dobra stavca

slovenskega ali vsaj enega slovanskega jezika zmožna, dobita takoj delo v tukajšni

„Narodni tiskarni“

v Ljubljani.

Računi se po 18 kr. alfabet ali pa stalno plačo po zmožnosti od 10—12 gold. na teden.

Velika krčmarija.

Na po širokem znani božji poti **Marije pomočnice v Brezji**, v radoljskem okraji na Gorenjskem je velika, novo zidana, ognja varna, dobro oskrbljena in jako obiskovana krčma s popolnim pohišnim, kuhinjskim in kletnim orodjem, s krmarijo in sadnim vrtom na prodaj. Ponudbe sprejema lastnik **Jožef Finžger** v Brezji na Gorenjskem. (16—1)

Zelo vesela

poročila

o ozdravljanju najrazličnejših bolezni.

Gospod dvorni založnik **JANEZ HOFF.**

glavna zaloga,

Dunaj, Kolovratring št. 3.

poprej: Kärntnerring št. 11.

Brod (v Slavoniji) 12. aprila 1872. Veseli me, da Vam morem poročati o dobrem uspehu Vaših sladovih izlečkov. Zlasti pa je sladova čokolada, katero sem večkrat vsled slabe prebave kot krepilno, lahko prebavljivo in slastno zdravilo z izvrstnim uspehom zavžival. Denes Vas prosim, da mi pošljete kakor hitro mogoče po pošttem povzetju en funt sladove zdravilne čokolade št. 1 in 2 zavitka sladovih bonbonov za prsa.

Dr. Schulhof, c. k. nadzdravnik.

Kostrin, 14. okt. Vaš izvrstni sladov izleček, ki ste mi ga zadnjič poslali, je zopet kakor že vedno, pokazal, svojo zdravilno moč pri mojem bolehnem telesu. Revmatična in čutniška bolezen je, hvala Bogu, vsled zavživanja zdravilnega sladove izlečka vedno bolj ponehala, in morem zopet z veseljem naprej službovati. (Novo naročanje.) **Konrad**, učitelj

Schönlinde, 7. decembra. Prosim, pošljite mi še 2 škatli Vaših tako izvrstnih praškov iz sladove čokolade. „Uspehi nad vsem pričakovanjem.“ **Julij Kögler.**

Se dobiva pravi „v Ljubljani“ pri gg. Mart. Golobu in Ed. Mahru; v Vipavi pri g. Ant. Deperisu. (8—1)

Jaz Vilhelmina Rix
s tem javno izrekam, da sem kot vdova rajn. dr. A. Rixa zadnjih 16 let sama in edina pripravljalka prave in nepoparčene

originalne paste Pompadour,

ker samo jaz skrivnost pripravljavanja poznam. Zato s tem oznanjam, da se omenjena pasta Pompadour od zdaj naprej samo v mojem stanovanju, **Dunaj, grosse Mohren-gasse Nr. 14**, 1. Stiege, Thür 62, prava dobi, in svari pred kupovanjem pri vsakem drugem, ker sedaj niti zaloge, niti podružnice ne vzdržujem in ker sem vse poprejšnje zaloge zaradi storičenega popačevanja opustila. Moja prava pasta Pompadour, tudi **čudežna pasta** imenovana ne boče nikdar zgrešila svojega učinka; vseh ne presegajočih paste za lice gre nad vse pričakovanje in je edini **garantirani** pomoček za naglo in neizgledljivo odpravljenje vseh izpuškov v obrazu, sajcevcev, peg, šinj in mozolcev. **Garancija** je toliko gotova, da se **denar nazaj daje**, ako pasta ne pomaga. **Loneček** te izvrstne paste s podukom vred **velja 1 gld. 50 kr.** — **Razpošilja se proti povzetku.** Naročila pisma naj se pošiljajo Vilhelmini Rix, doktorjevi vdovi, Dunaj, Gr. Mohren-gasse Nr. 14, iz prijaznosti vis-à-vis mojim čestitim prejemnikom, dajem, ako se mi majhni opravi v raznih stvareh naročujejo, te opravke poskrbeti in ne računim zanje nobene provizije. (177—18)

Dr. Zahvalna pisma se ne razglašajo.

Kot zdravilo v vsakem letnem času za rabo.

Pravi Vilhelm-ov

antiartritični antirevmatični

čaj za čiščenje krvi.

(Čisti krv zoper protin in revmatizem.)

Znan kot edino, uspešno sredstvo za čiščenje krvi.

S privoljenjem c. k. dvorn. pisarne vsled sklepa na Dunaji 7. dec. 1858.	Odločno izkušeno učin sijajen, uspeh izvrsten.	Vsled Nj. Vel. Najvišjega povelja zoper ponarejanje zavarovano. Dunaj 28. marca 1871.
--	--	---

Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in odvrne iz njega po notranjem upotrebljevanju vse nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek gotovo utrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih, trdovratnih bolezni, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spušajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zagnjetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatanci, silnem bolenji po čutnicah, kitah in udih, potem pri tišanji v želodcu, vetrovih, zaporu, scavnih nadlogah, močenji, moškem oslabiljenji, toku pri ženah itd.

Bolezni kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladilno sredstvo, ki raztopi in žene seavnico. Celi kup sprideval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se terjane zastoni dopošljajo, spričujejo resničnost zgorej ovaženih razlogov.

Res čudoviti uspehi.

Bohinska Bistrica (Na Kranjskem) 1. okt. 1872.

Gospodu Fr. Vilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Vaše blagorodje! Treba mi je zopet kakih treh zavitev Vašega „čaja za čiščenje krvi“, ker sem se že po dvakratnem prejemu in upotrebljevanju tega izvrstnega sredstva „Vilhelm-ov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi“ zadoštil prepričal o njegovem izvrstnem uspehu. Prosim poslati mi čaj po pošttem povzetju. S vsem spoštovanjem **Janez Jerala**, kaplan.

Blumenthal v temišvarski županiji na Ogerskem, 1. okt. 1872.

Gospodu Franc Vilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Prosim, pošljite mi po pošttem povzetju še tri zavite svoje „Vilhelmov čaj za čiščenje krvi“, o čijega zdravilnem uspehu sem se že prepričal. S spoštovanjem **Franc Fischer**, k. ogerski poštar.

V Tuškavi pri Pelzenju 1. okt. 1872.

Gospodu Fr. Vilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Ko bi bil jaz poprej zdravilno moč Vašega „antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi“ poznal, bi bil že zdavnej dolgoletne bolezni ozdravljen in za veliko goldinarjev, ki sem jih za ozdravljenje izmetal, bogatejši. Do sedaj sem to neprečeno zdravilo iz Prage iz Vaše zaloge dobival, danes se obračam naravnost do Vas in prosim poslati mi po prvi pošti dvanajst zavitev proti pošttem povzetju. S vsem spoštovanjem udani **Jožef Dilz**.

Gutenstein 1. okt. 1872.

Gospodu Fr. Vilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Pošljite mi kakor hitro mogoče zopet dva zavitka „Vilhelmovega čaja za čiščenje krvi“, kakor mi ga navadno po pošttem povzetju pošiljate. Vidim, da brez Vašega čaja ne morem več biti. S poštovanjem **Florjan Haselsteiner**, št. 43 v Klosterthalu.

Mnogo pripoznavalna pisma se bodo prihodnje dalje razglaševale, ker nij mogoče, vsa naenkrat objaviti.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pri kupovanju naj p. n. občinstvo natanko gleda na postavno brambino marko in naslov, ki se nahaja pri vsakem zavitku na zunanji strani, da se po sleparijah ne ogoljufa.

Pravi Vilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Vilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časnikih nevedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljjen, s podukom v različnih jezicah 1 gl., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Vilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: Mariboru pri Al. Kvandestu; v Celji pri Woggu in Radakovcu; v Lonceu pri L. Müllerju, v Varaždinu pri dr. A. Halterju. (11—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.